

УДК 930.25:94(477.83-22)(093.2)

РЕПРЕЗЕНТАТИВНІСТЬ ДЖЕРЕЛ ДО ІСТОРІЇ СЕЛА МУЖИЛОВИЧІ НА ЯВОРІВЩИНІ

Андрій ЦЕБЕНКО

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна, тел.: (032) 239-43-90,
ел. пошта: tsebenko@gmail.com*

Проаналізовано історичні джерела, які розкривають суспільно-політичний, освітньо-культурний та релігійний розвиток с. Мужилівичі. Подано класифікацію цих документів (офіційні урядові документи, документи освітніх, громадсько-культурних та релігійних організацій, спогади та приватні документи), показано їхній інформаційний потенціал.

Ключові слова: архів, джерела, документи, люстрації, Мужилівичі, спогади, шематизм.

Останніми роками у вітчизняних істориків та краєзнавців зростає зацікавленість до вивчення населених пунктів, їхнього минулого та сьогодення. Правдиве відтворення нашого минулого є одним із актуальних завдань сучасної історичної науки. Оцінка суспільно-культурних процесів, явищ, факторів, окремих особистостей вимагає ретельного наукового дослідження опублікованих і архівних документів, спогадів, матеріалів преси, статистичних зведень тощо. Дослідження стає вагомим тільки тоді, коли опирається на першоджерела.

Мета цієї статті – окреслити репрезентативні можливості джерел з історії с. Мужилівичі, яке було осередком двох культур – східної (українці) та західної (німці-колоністи і поляки). Аналіз архівних документів допоможе дослідникам розширити уявлення про етнокультурну ідентичність села, а також дослідити його політико-правовий статус під час перебування у складі багатьох держав, суспільно-культурний розвиток, економічні відносини, церковне та громадське життя.

Джерельну базу вивчення і висвітлення історії с. Мужилівичі та його культурно-релігійних процесів становить широкий масив різних за походженням і функціональним призначенням опублікованих та неопублікованих джерел. Ми умовно поділили їх на чотири групи: 1) офіційні урядові документи (закони, постанови, метрики, статистичні звіти); 2) документи освітніх, громадсько-культурних та релігійних організацій; 3) спогади; 4) приватні документи.

До першої групи належать неопубліковані документи владних структур, передовсім Австро-Угорщини та Польщі, які зберігаються в Центральному державному історичному архіві України у Львові (далі – ЦДАІЛ). Проаналізовані справи ф. 9 (Львівський гродський суд, м. Львів) містять інформацію про суспільно-політичну та економічну ситуацію в Мужилівичах у середині XVII – на початку XVIII ст.¹ Тут повідомляється, що для вписання у земські книги представники Мужилівичів,

¹ Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі – ЦДАІЛ), ф. 9, оп. 1, спр. 64 (Волості Львівської землі), с. 2144–2190; спр. 230 (Про неможливість сплати податку селянами с. Мужилівичі у зв'язку із спустошенням під час воєнних дій 1648–1649 рр.), с. 538; спр. 417 (Протест конвенту єзуїтів з приводу спустошення королівськими військами сіл Мужилівичі і Бердихів), с. 2113; спр. 495 (Реєстр шкод, завданих польським військом селу Мужилівичі, складений перед Львівськими гродськими актами 7 грудня 1711 р.), с. 1444–1447.

Прилбичів, Чернокунців, Ляшків Яворівських, Бердихова, Підлубів, Молошковичів, Чолгинів та інших сіл у травні 1649 р. повідомляли владу про руйнування та спустошення, завдані їм війною, та про зумовлену цим неспроможність сплати податку. У документах фонду зберігаються справи про шкоди, заподіяні селу польським військом 1711 р., та про те, що на середину XVIII ст. Мужилівичі й надалі належали до Брухнальської волості, територія котрої розширилася за рахунок сіл Бачів, Рудно, Речичани, Чолгині та Чернокунці.

Соціально-економічні відносини в Галичині кінця XVIII – початку XIX ст. розкривають матеріали ф. 19 (Йосифінська метрика) та ф. 20 (Францисканська метрика). Тут є матеріали, які відображають економічну оцінку земель у Мужилівичах, описи земельних меж громади, сумарії та інші документи². Під першим номером у Мужилівичах, згідно з Йосифінською метрикою, вказувалися угіддя Василя Були. Окремо визначалися громадські угіддя (пасовиська, вигін та ліс) і церковні. Власниками земельних володінь були панський двір, священник та сільська громада. У їхньому володінні перебували 1 291 морг поля, 486 моргів лісу та 258 моргів лук. Двір мав 2,7 морга орної землі, 5,8 морга лук і 486 моргів лісу, а священник – 22,1 морга поля та 8,2 морга лук. До сільської общини належало 1 266 моргів поля і 244 морги лук. Селяни отримали право спадкового землекористування. З метрики дізнаємось про назви угідь у Мужилівичах: під Запустом, Пастівник, Маринин Дол, під Верховинами, на Лебеніві, Лебедів, Подвірко, Чорне поле, на Загумінках, на Ставі, Дунай Німецький, Дунай Польський, під Мостом, Бистриця, за мостом Гора, Підлужя, Кремдолина, Ясени, Гаїска, за Потоком, Полованки, Липки, Чорна Кирниця, Лиса Гора, під Грабовцем, Загумінки під Фігурою, під Ляшками. На 32 полях знаходилося 1 917 земельних ділянок мужилівичських селян та німців-колоністів. Згідно з Францисканською метрикою, в селі було 152 господарства, з них 105 – українські та 47 – німецькі. У метриці зазначалося, скільки і яких угідь було в кожного селянина, а також яку кількість зерна зобов'язаний здати кожен чи яку суму слід сплатити грошима. Документ підписали десять представників села і дев'ять представників від колонії. Дев'ятеро селян із десяти, крім Теодора Радюка, поставили хрестики замість підписів, що свідчить про суцільну неписьменність серед селянства.

Документи ф. 134 (Колекція документів про шляхетські маєтки на території Руського, Волинського, Подільського та інших воєводств) надали інформацію про врегулювання панщинних повинностей у Мужилівичській домінії³. Панщинні повинності визначалися “Договором між Дирекцією державних маєтків та підданими Мужилівичської домінії” від 1785 р. До Мужилівичської домінії у 1785 р. належали Мужилівичі (село і колонія), Бердихів і Підлужи (село і колонія), Речичани (село і колонія), Новосілки та Ляшки. Договір нараховує 45 аркушів, скріплений підписами уповноважених усіх сіл та повітового представника.

Матеріали ф. 186 (Крайова земельно-податкова комісія Міністерства землеробства та аграрних реформ) містять витяги з протоколів виміру й оцінки земель у селі. У Мужилівичах станом на 1883 р. мешкало 863 особи в селі та 40 – у панському дворі. Наприкінці XIX ст. мужилівичські землі поділялися на 3 455 парцель (ділянок).

² ЦДІАЛ, ф. 19, оп. 13, спр. 190, п. 1 (Грунтові метрики поземельного прибутку, опис земельних границь громади, правила фасювання нив, сумарії та інші документи, 1786–1788 рр.), 292 арк.; ф. 20, оп. 13, спр. 304 (Грунтові метрики поземельного прибутку, сумарії та інші документи, 1819–1820 рр.), 361 арк.

³ Там само, ф. 134, оп. 2, спр. 532 (Договір між Дирекцією державних маєтків та підданими Мужилівичської домінії про врегулювання панщинних повинностей, 1785–1796 рр.), 45 арк.; спр. 894 (Акти розмежування маєтків та люстрація Яворівського староства, 1631–1765 рр.), 20 арк.

Селяни мали 1 445 моргів ріллі, 157 моргів пасовищ, а до двору Йогана Руппа належало 10 моргів ріллі, 24 морги лугів, 1 морг пасовищ і 628 моргів лісу. У селі нараховувалося 176 дворів.

Відомості про релігійну ситуацію в селі наприкінці XIX – на початку XX ст. відображають документи ф. 159 (Галицька фінансова прокуратура, м. Львів), де є описи нерухомого майна, дані про прибутки церкви та її історію в селі Мужилівичі⁴.

Документи про хід колективізації на Яворівщині у 1950-х рр., демографічну та соціальну ситуацію зберігаються у ф. Р-165 (Матеріали про хід колективізації за 1950 р.)⁵ і ф. Р-221 (Про території, населення, виробничі об'єкти, соціально-культурні заклади) Державного архіву Львівської області (далі – ДАЛО)⁶. У них міститься інформація про темпи колективізації в районі та статистичні відомості про організаційно-господарський стан колгоспу ім. Шевченка в Мужилівичах. Справи ф. 889 (Яворівська районна Рада трудящихся і її виконавчий комітет) надають інформацію про примусове переселення українців з етнічних українських земель, які сталінський режим передав Польщі, а також поляків із західних областей України. На початку 1945 р. з Брухналя (сьогодні – Терновиця) виселено 75 польських сімей, Віжомлі – 38 (194 особи), Ляшків (сьогодні – Глинець) – 8 (41 особа), Мужилівичів – 4 (21 особа). Яворівський район на початку 1946 р. прийняв 37 українських родин, виселених із Польщі: Брухналь – 24, Мужилівичі – 2, Чолгині – 3, Яворів – 5, Яжів Новий (сьогодні Новий Яр) – 31. До Мужилівичів переселилися родини Стефана Сташишина (7 осіб) та Михайла Струса (5 осіб)⁷.

Документи архівного відділу Яворівської держадміністрації сприяли розкриттю політичної та господарської ситуації в Мужилівичах у другій половині XX ст., зокрема рішення сесій та виконкому Прилибичької сільської ради, протоколи зборів колгоспів ім. Шевченка (Бердихів) та “Росія” (Прилибичі)⁸. У них зазначено, що на виконання державного плану з переселення сільського населення до південних областей УРСР у 1958 р. переселено з Яворівщини 207 господарств (сімей). Серед них із Мужилівичів – 10, Віжомлі – 10, Глинця – 8, Прилибичів – 10, Молошківичів – 10, Чолгинів – 7, Бердихова – 5, Підлуб – 5.

Демографічна статистика та інформація про землі, їхню площу і розпаювання міститься в архіві Мужилівичької сільської ради⁹. Тут є інформація, що на 1 січня 1944 р. до Мужилівичів належало 1 310,2 га землі, з них ріллі – 679 га, пасовищ – 406 га, сіножаті – 31 га, землі запасу (колишній колгоспний господарський двір) – 12 га, забудовані землі – 34,5 га, відкриті землі (землі без рослинного покриву) – 0,91 га, ліс – 116 га, внутрішні води – 24,2 га, болота – 0,62 га. У межах населеного пункту зна-

⁴ Там само, ф. 159, оп. 9, спр. 1687 (Опис нерухомого майна, відомості про прибутки церкви та про її історію в с. Мужилівичі Перемиського округу, 1798–1814 рр.), 32 арк.

⁵ Державний архів Львівської області (далі – ДАЛО), ф. Р-165, оп. 2, спр. 277 (Статистичні відомості про організаційно-господарський стан с. Мужилівичі), 102 арк.

⁶ Там само, ф. Р-221, оп. 2, спр. 4809 (Із списку пам'яток архітектури УРСР, які перебувають під охороною держави), 347 арк.

⁷ ДАЛО, ф. 889, оп. 1, спр. 9 (Відомості про кількість польського населення в районі, 1945 р.), 30 арк.; спр. 16 (Списки переселенців із Польщі, 1946 р.), 24 арк.

⁸ Архівний відділ Яворівської держадміністрації, ф. 21, оп. 1, спр. 383 (Протоколи засідань виконкому Прилибичької сільської Ради народних депутатів Яворівського району Львівської області, 15 січня 1990 – 19 листопада 1990 р.), 100 арк.; ф. 83 (Колгосп Шевченка (бувний ім. Лесі Українки), с. Бердихів, Яворівського району, Львівської області), оп. 1, спр. 50 (Протоколи засідань правління колгоспу ім. Шевченка за 1958 р.), 50 арк.

⁹ Звіт по формі 6-зем.: в 2-х частинах. Част. 1. – 24 арк.; Част. 2. – 24 арк.; Погосподарська книга Мужилівичької Сільської Ради: в 5-ти книгах. – Кн. 1. – 327 с.; Кн. 2. – 290 с.; Кн. 3. – 298 с.; Кн. 4. – 296 с.; Кн. 5. – 266 с.

ходиться 274,6 га земель, розпайовано – 505,7 га, фермерські господарства – 20,7 га та проживало 1 006 мешканців.

Важливе значення для дослідження розвитку господарства і правових відносин у XV–XVIII ст. зберігають описи (люстрації, ревізії) територій¹⁰. Вони надають достатньо повне уявлення про населені пункти, землеволодіння, чисельність населення і його правове становище на Яворівщині, в тому числі і Мужилівчачах. Люстрація 1570–1571 рр. показує, що життя селян було вкрай важким. Станом на 1578 р. вони володіли в Мужилівчачах 15 ланами (363 га) поля. Кметі мали достатню кількість робочої худоби, добрий інвентар для обробітку землі, збирання врожаю, лісових робіт. Їхні земельні наділи були різними. У селі також проживало 14 безземельних селян (1 загородник і 13 комірників), четверо ремісників та один піп (православний священник). У 1650 р. селянам Мужилівчачів належало 13,5 лану землі (326,7 га), з якої їм нарахували 90 зол. податку. Вони змогли заплатити 26 зол. у 1649 р. і 18 зол. у 1650 р.

Польські історичні джерела підтверджують, що станом на 1551 р. Мужилівчачі належали до Львівської землі¹¹. У володінні селян на той час було 4 лани землі, а у 1578 р. – 15 ланів (363 га). Тут є інформація й про наявність у 1578 р. в селі церкви і священника.

У “Жерелах до історії України-Руси” міститься інформація про стан земельних володінь громади Мужилівчачів, документальні матеріали перебігу національно-визвольної війни 1648–1657 рр. на Яворівщині¹². Зокрема, тут є присяга селян Львівської землі, в тім числі і представників Мужилівчачів, а також їхнє звернення щодо неможливості сплати призначеного податку через воєнні дії 1648 р.

Документи гродських і земських судів допомогли визначити власників Мужилівчачів у різні періоди¹³. У датованому 1453 р. судовому документі йдеться про гострі суперечки за землю між сусідами Ясвічем із Мужилівчачів, Іваном Бердихівським, Миколою Гербуртом із Прилбичів, городоцьким бургафом і державцем з Яворова; з листа короля Сигізмунда II від 4 березня 1556 р. дізнаємося, що власниками села були Мартин, Микола і Єлизавета Гербурти; 15 червня 1604 р. перемисьльський каштелян Станіслав Стадніцький, який на той час був власником Мужилівчачів, записав усі свої маєтки Львівській єзуїтській колегії.

Документи про діяльність Організації Українських Націоналістів, зокрема вбивство станичного з Мужилівчачів Михайла Яремія, більшовицький терор, фальшування і надуживання виборчого закону під час виборів до Верховної Ради СРСР зберігаються у фонді 13 Галузевого державного архіву Служби безпеки України та електронному архіві Українського визвольного руху¹⁴.

¹⁰ *Lustracja województw Ruskiego, Podolskiego, i Belskiego 1564–1565*. – Warszawa; Łódź, 1992. – Cz. I. – S. XXVIII; *Lustracja województwa Ruskiego 1661–1665*. – Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk, 1974. – Cz. II. Ziemia Lwowska. – S. 204–205, 216.

¹¹ *Źródła Dziejowe. Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*. – Warszawa, 1902. – T. XVIII. Ruś Czerwona. – Część I. – 252 s.; Część II. – 72 s.

¹² *Жерела до історії України-Руси*. – Т. V. Галицькі акти з р. 1649–1651. – Ч. 1. – Львів: Накладом Наукового Товариства імені Шевченка, 1901. – ЛII с.; Ч. 2. – Львів: Накладом Наукового Товариства імені Шевченка, 1901. – 354 с.

¹³ *Acta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie*. – Lwów, 1872. – Т. 10. – 543 s.; Т. 14. – 635 s.

¹⁴ Галузевий державний архів Служби безпеки України, ф. 13, спр. 376, т. 34 (Протокол у справі вбивства доволітнього члена ОУН, станичного зі села Мужилівчач пов. Яворів, сл. п. Михайла Яремія) // Електронний архів Українського визвольного руху. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/2708/183>; спр. 376, т. 38 (Протокол 44 у справі большевицького виборчого терору, фальшування і надуживання виборчого закону під час виборів у Верховну Раду СРСР в дні 10.II.46 р. в селі Мужилівчачі Яворівського

До наукового обігу залучено значний фактологічний матеріал другої групи документів із ЦДІА України у Львові. Зокрема, у фондах 165 (Крайова шкільна комісія)¹⁵, 178 (Крайова шкільна рада)¹⁶, 206 (Українське педагогічне товариство “Рідна школа”)¹⁷, 348 (Товариство “Просвіта”)¹⁸ виокремлено матеріали, які відображають матеріально-технічне забезпечення школи, утримання вчителів, функціонування товариств та гуртків, їхній фінансовий стан та ін. Школу в Мужилівцях-Колонії відкрили у 1785 р. Вона містилася у дерев’яному будинку з кімнатою для навчання та приміщеннями для вчителя. Школа мала 1 морг саду і 3 морги городу, щорічний дохід з яких становив 50 зол. Парафіяльна українська школа в селі діяла окремо. Перша згадка про неї датується 1835 р. Від 1861 р. до 1872 р. (за винятком декількох років) сільська школа не функціонувала. У 1872 р. її приєднали до німецької школи на колонії. Відтак 15 вересня 1882 р. Крайова Шкільна Рада дала дозвіл на створення окремої школи для села Мужилівці. У Мужилівцях мали свої філії “Просвіта”, “Рідна школа”, “Союз Українок”, “Сокіл”, “Сільський господар”, Український кооперативний банк “Народний дім” та ін. Читальня “Просвіти” розпочала діяльність у Мужилівцях 20 березня 1892 р. Її засновником і головою був парох села о. Мирон Літинський. Львівська “Просвіта” переслала до читальні 50 примірників книг. “Члени читальні сходилися щонеділі і свята, читали часописи і обговорювали різні справи господарські і політичні”, – зазначалось у звіті Мужилівської читальні за 1908 р. При Мужилівській “Просвіті” діяв театральний гурток (28 осіб), яким керував Петро Яремій, та хор (35 осіб) під керівництвом Івана Андрущишина. Читальня організувала курси для неграмотних. Їх вів випускник Перемишльської гімназії Андрій Гайдукевич. У 1932 р. на курсах навчалось 16 осіб. Вагомий внесок у справу інтенсифікації громадського життя в Галичині зробило освітньо-культурне товариство “Рідна школа”. Дня 1 вересня 1927 р. 10 осіб із села Мужилівці звернулися до Головної управи “Рідної школи” Українського педагогічного товариства про заснування гуртка “Рідна школа” ім. Тараса Шевченка. 3 вересня 1927 р. Головна управа затвердила його Статут.

Важливими для вивчення досліджуваної проблеми є документи ф. 1 (Воєводське управління) ДАЛЮ, які також стосуються шкільництва, просвіти, суспільно-громадських товариств, що діяли в Мужилівцях¹⁹. У міжвоєний період працювали в селі

району) // Там само. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/4228/>; спр. 376, т. 45 (Правда про Мужилівці) // Там само. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/5879/>.

¹⁵ ЦДІАЛ, ф. 165, оп. 2, спр. 2420 (Справа про реорганізацію народної школи в с. Мужилівці Народні Яворівського шкільного округу, 1894–1908 рр.), 15 арк.; спр. 2485 (Справа про реорганізацію народної школи в с. Мужилівці Народні Яворівського шкільного округу, 1895–1914 рр.), 6 арк.

¹⁶ Там само, ф. 178, оп. 2, спр. 2090 (Справа про заснування та діяльність початкової школи в Мужилівцях-Колонії, 1882–1911 рр.), 168 арк.; спр. 2151 (Справа про заснування та діяльність початкової школи в с. Мужилівці, 1882–1908 рр.), 57 арк.

¹⁷ Там само, ф. 206, оп. 1, спр. 1828 (Звіти про діяльність гуртка в с. Мужилівці Яворівського повіту, 1927–1934 рр.), 10 арк.

¹⁸ Там само, ф. 348, оп. 1, спр. 3917 (Протоколи зборів, списки, звіти та інші документи про діяльність читальні в с. Мужилівці, 1892–1939 рр.), 41 арк.

¹⁹ ДАЛЮ, ф. 1, оп. 54, спр. 3899 (Гурток “Українського гігієнічного товариства”), 1 арк.; спр. 3900 (Про реєстрацію товариства “Związek młodzieży ludowej” в Мужилівцях), 22 арк.; спр. 3902 (Про реєстрацію гуртка “Товариства взаємодопомоги власників худоби” в Мужилівцях-Колонії), 3 арк.; оп. 53, спр. 3969 (Про реєстрацію польського гуртка “Добровільного пожежного товариства” в Мужилівцях), 10 арк.; спр. 3970 (Про реєстрацію гуртка “Добровільного пожежного товариства” в селі Мужилівці), 9 арк.; спр. 8155 (Про реєстрацію гуртка товариства “Сільський господар” в с. Мужилівці); спр. 8888 (Про реєстрацію гуртка товариства “Рідна школа” ім. Тараса Шевченка в с. Мужилівці), 54 арк.; спр. 9211 (Про реєстрацію гуртка товариства “Союз Українок” в Мужилівцях), 1 арк.; спр. 9858 (Про реєстрацію спортивно-гімнастичного товариства “Луг” в Мужилівцях), 5 арк.

вчителі-українці Юлія Мазур, Стефанія Пагута, Розалія Бриттан та інші. Школа діяла і під час німецької окупації. Її очолювала Ярослава (Розалія) Балагуш (Бриттан). Для німців-переселенців у роки війни функціонувала окрема школа на колонії. У перші післявоєнні роки в Мужилівцях учительovali М. Максимейко, В. Авраменко, Катерина Василювна Несторечко, Іванна Володимирівна Квас. Відомості про наявність парафіяльної української школи в селі, вчителів та кількість учнів є також у шкільних шематизмах²⁰.

Інформацію релігійно-конфесійного характеру почерпнуто в ДАЛЮ (ф. Р-1332 (Уповноважений Ради у справах релігій у Львівській області))²¹, архівного відділу Яворівської райдержадміністрації²², архіву Мужилівської Свято-Михайлівської православної парафії²³, а також із шематизмів²⁴. Із “Пом’яника” священнослужителів, які проходили пастирське служіння в Мужилівцях наприкінці XVIII – у першій половині ХХ ст., дізнаємося про настоятелів парафії цього періоду: Іоан Струс (1776–1788), Станіслав (Євстахій) Чайковський (1790–1830), Андрій Сальвецький (1833(32)–1845), Іоан Трулицький (1847–1858), Григорій Мазикевич (1860–1887), Мирон Літинський (1887–1912), Іосиф Горчицький (1914–1925), Корнило Типа (1925–1926), Косьма Малик (1927–1947, з 1946 – настоятель православної парафії в селі), а також адміністраторів: Іоан Чапельський (1782–1788), Стефан Дигдалович (1788), Іоан Кучинський (1788), Ілія Коблянський (1789), Симеон Франкевич (1807), Михаїл Добрянський (1830–1833), Андронік Садовський (1845–1847), Іоан Німцов (1858–1860), Григорій Гонтарський (1885–1887). Документи про мужилівських священнослужителів, конфесійну ситуацію в Мужилівцях у 1990-х рр., богослужбову, громадську, господарську діяльність парафій (православної, греко- та римо-католицької) містяться в особистому архіві протоієрея Михайла Цебенка²⁵.

²⁰ Шематизм училищъ ниродныхъ и ихъ учителей // *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis*. – Premisliae, 1851. – S. 1–30; Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // *Schematismus universi cleri dioeceseos Premisliensis*. – Premisliae, 1824. – Сторінки без нумерації; *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis*. – Premisliae, 1835. – 194 s.; Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // *Schematismus universi cleri dioeceseos Premisliensis*. – Premisliae, 1836. – S. 1–60; Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis*. – Premisliae, 1837. – S. 1–60.

²¹ ДАЛЮ, ф. Р-1332, оп. 3, спр. 76 (Документи про зареєстровані релігійні громади РПЦ у селах Яворівського району (угоди, списки, переліки та ін., 1946–1954 рр.), 183 арк.; спр. 576 (Документи фактично діючих релігійних громад РПЦ у населених пунктах Яворівського району (угоди, описи, списки та ін.), на літери “Б–М”, 1988 р.), 135 арк.

²² Архівний відділ Яворівської райдержадміністрації, ф. 21, оп. 1, спр. 380 (Протоколи сесій Прилбичівської сільської Ради народних депутатів Яворівського району Львівської області, 30 березня 1990 – 30 жовтня 1990 р.), 46 арк.

²³ Вкладкова книжечка Рускої шадниці, 16 с.; Інвентаризаційна справа Львівського міжміського бюро технічної інвентаризації, 6 арк.; Книга “Інвентар церковний” 1929 р., 12 арк.; Реєстраційне посвідчення Львівського міжміського бюро технічної інвентаризації, 1 арк.; Список парохіян Мужилівської парафії (1847–1945), 250 арк.; *Arkusz posiadłości gruntowej*, 1913 г., 4 арк.

²⁴ *Шематизмъ всего клира греко-католического Епархіи соединенныхъ Перемыской, Самборской и Сяноцкой*. – Перемишль, 1893. – 397 с.; *Шематизмъ всего клира греко-католического Епархіи соединенныхъ*. – Перемишль, 1896. – 410 с.; *Шематизмъ греко-католического духовенства злученыхъ епархіи Перемыской, Самбірської і Сяницької*. – Перемишль, 1926. – 300 с.; *Шематизмъ греко-католического духовенства злученыхъ епархіи Перемыской, Самбірської і Сяницької на рік Божій 1936*. – Перемишль, 1936. – 163 с.; *Шематизмъ греко-католического духовенства злученыхъ епархіи Перемыской, Самбірської і Сяницької*. – Перемишль, 1938. – 168 с.; *Schematismus universi cleri dioeceseos Premisliensis*. – Premisliae, 1824. – Сторінки без нумерації; *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis*. – Premisliae, 1828. – 102 s.; *Schematismus universi cleri Dioeceseos Premisliensis*. – Premisliae, 1862. – 159 s.

²⁵ Грамота Архієпископа Львівського і Дрогобицького Андрія від 18 листопада 1993 р. № 241, 1 арк.; Життєвий шлях пастиря. Спогади прот. Михайла Цебенка. – Рукопис. – 22 с.; Охоронна зона пам’ятника

У відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника зберігається учительне Євангеліє з мужиловицької церкви св. арх. Михаїла, яке датується останньою чвертю XVI ст.²⁶ Воно написане півуставом, староукраїнською мовою, містить недільні євангельські читання і відповідні повчання від Неділі митаря і фарисея до 32 неділі після П'ятидесятниці. Автор повчань постає перекоханим захисником православної віри, викриває і засуджує тих, які поширюють “фалшивую і зрадливую науку”. На арк. 8–13 скорописом кінця XVI – початку XVII ст. зазначено, що книга куплена до храму архистратига Михаїла, і меценат жертвує ще 20 золотих. Скорописом XVII ст. на арк. 43–53 записано, що “купил сию книгу рабъ Божий Иак(ов) Шепеляк [...] до храму св(того) архистратига Михаила до села Мужилувичи”. Півуставом XVIII ст. внесено новий запис про те, що книгу знову купив до Мужиловицького храму Стефан Лгезій зі своєю дружиною Татяною і дітьми Данилом, Андрієм, Михайлом та Марією. Наявність у XVI ст. цього Євангелія в мужиловицькій церкві підсилює факт тривалого існування православної парафії в селі.

Восени 1930 р. польський уряд Ю. Пілсудського офіційно оголосив справжню війну українському населенню Західної України – політику так званої “пацифікації Східної Галичини”. Система заходів з боку держави передбачала проведення масових і жорстоких репресій, які набрали характеру державних антиукраїнських погромів. Не оминули вони і Яворівщини, що висвітлено у збірнику документів і матеріалів “На вічну ганьбу Польщі, твердині варварства в Європі”²⁷. Тут містяться протоколи, спогади очевидців, зізнання побитих, лікарські свідоцтва, судові документи.

Цікавим і цінним джерелом щодо окремих фактів, оцінки подій тощо мають мемуари та спогади очевидців. Інформацію про відносини між українцями, німцями і поляками в Мужилувичах у 1930–1940-х рр., національно-визвольну боротьбу в 1940–1950-х рр., події Другої світової війни у селі, організацію колгоспу, релігійне життя 1940-х рр. та конфесійну ситуацію у 1990-х рр. ми отримали зі спогадів Ольги Бубісь, Парасковії Були, Василя Лесевича, Софії Наконечної (Шевчик), Ірини Падук, Юстини Русяк, Михайла Савки (с. Чорнокунці), Марії Сидорко²⁸.

архітектури. Церква 1600 р. с. Мужилувичі Яворівського р-ну Львівської області. – Львів, 1970. – 2 арк.; Костел Благочинення Пресвятої Діви Марії. Український регіональний науково-реставраційний інститут Укрзахідпроектреставрація. Робочі креслення. – Львів, 2002. – Т. 4, кн. 1. – 17 арк.; Помник душъ усопшихъ священниковъ Мужилувичъ деканата Судово-Вишенського, 26 арк.; Протест Свято-Михайлівської православної громади с. Мужилувичі Яворівського району Львівської області голові Яворівської районної Ради народних депутатів тов. Дудзяному Б. від 25 жовтня 1990 р., 2 арк.; Muzylovychi (Münchenthal) Church Restoration Projekt, 15 арк.

²⁶ *Кириличні рукописні книги у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України*: Каталог. – Т. 1: XI–XVI ст. / уклад.: М. Кольбух, Т. Гуцаленко, О. Дзьобан та ін. – Львів, 2007. – С. 210; Чуба Г. *Українські рукописні учительні Євангелія. Дослідження, каталог, описи*. – Львів, 2011. – С. 63. Свенцицькій Й. С. *Церковно- и русско-славянскія рукописи Публичной библиотеки Народнаго Дома во Львовѣ*. – Санкт-Петербург, 1904. – С. 30.

²⁷ *На вічну ганьбу Польщі, твердині варварства в Європі*. – Нью-Йорк: Говерля, 1978. – 150 с.

²⁸ Спогади-інтерв'ю Ольги Бубісь, 1938 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко – Мужилувичі, 2014 р. – Рукопис. – 2 с.; Спогади-інтерв'ю Парасковії Були, 1918 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко – Мужилувичі, 2005 р. – Рукопис. – 2 с.; Спогади-інтерв'ю Степанії Горін / інтерв'юєр Андрій Цебенко. – Мужилувичі, 21 липня 2014 р.; Спогади-інтерв'ю Михайла Лаврика / інтерв'юєр Андрій Цебенко – Мужилувичі, 2014 р.; Спогади-інтерв'ю Василя Лесевича, 1922 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко – Новояворівськ, 2013 р. – Аудіозапис; Спогади-інтерв'ю Василя Лесевича, 1922 р. н. / інтерв'юєр Андрій Цебенко. – Мужилувичі, 8 червня 2014 р. – Рукопис. – 5 с.; Спогади-інтерв'ю Софії Наконечної (Шевчик), 1928 р. н.) / інтерв'юєр Катерина Шевчик. – Мужилувичі, 2013 р. – Рукопис. – 2 с.; Спогади-інтерв'ю Ірини Падук, 1933 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко. – Мужилувичі, 2013 р. – Рукопис. – 3 с.; Спогади-інтерв'ю Івана Романчишина, 1944 р. н. / інтерв'юєр Ольга Демус. – Рудно, 2014 р. – Рукопис. – 1 с.; Спогади-інтерв'ю

Комплексне і критичне використання документального матеріалу дозволить не тільки прослідкувати основні віхи розвитку села, але й показати його особливості у суспільно-політичному, культурно-освітньому, етнорелігійному та господарському житті регіону.

Список використаних джерел та літератури

I. Неопубліковані матеріали

1. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДАЛ)

Ф. 9 (Львівський гродський суд, м. Львів)

1. Оп. 1, спр. 64 (Волості Львівської землі), с. 2144–2190 (1199 с. – нумерація від 1 383 до 2 591).
2. Оп. 1, спр. 230 (Про неможливість сплати податку селянами с. Мужилівичі у зв'язку із спустошенням під час воєнних дій 1648–1649 рр.), с. 538 (586 с.).
3. Оп. 1, спр. 417 (Протест конвенту єзуїтів з приводу спустошення королівськими військами сіл Мужилівичі і Бердихів), с. 2 113 (2614 с.).
4. Оп. 1, спр. 495 (Реєстр шкод, завданих польським військом селу Мужилівичі, складений перед Львівськими гродськими актами 7 грудня 1711 р.), с. 1444–1447 (2 292 с.).

Ф. 19 (Йосифінська метрика)

5. Оп. XIII, спр. 190, п. 1 (Грунтові метрики поземельного прибутку, опис земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та інші документи, 1786–1788 рр.), 292 арк.

Ф. 20 (Францисканська метрика)

6. Оп. XIII, спр. 304 (Грунтові метрики поземельного прибутку, сумарії та інші документи, 1819–1820 рр.), 361 арк.

Ф. 134 (Колекція документів про шляхетські маєтки на території Руського, Волинського, Подільського та інших воєводств)

7. Оп. 2, спр. 532 (Договір між Дирекцією державних маєтків та підданими Мужилівичської домінії про врегулювання панщинних повинностей, 1785–1796 рр.), 45 арк.
8. Оп. 2, спр. 894 (Акти розмежування маєтків та люстрація Яворівського староства, 1631–1765 рр.), 20 арк.

Ф. 159 (Галицька фінансова прокуратура, м. Львів)

9. Оп. 9, спр. 1687 (Опис нерухомого майна, відомості про прибутки церкви та про її історію в с. Мужилівичі Перемиського округу, 1798–1814 рр.), 32 арк.

Ф. 165 (Крайова комісія, м. Львів)

10. Оп. 2, спр. 2420 (Справа про реорганізацію народної школи в с. Мужилівичі Народні Яворівського шкільного округу, 1894–1908 рр.), 15 арк.

11. Оп. 2, спр. 2485 (Справа про реорганізацію народної школи в с. Мужилівичі Народні Яворівського шкільного округу, 1895–1914 pp.), 6 арк.

Ф. 178 (Крайова шкільна рада, м. Львів)

12. Оп. 2, спр. 2090 (Справа про заснування та діяльність початкової школи в Мужилівичах-Колонії, 1882–1911 pp.), 168 арк.
13. Оп. 2, спр. 2151 (Справа про заснування та діяльність початкової школи в с. Мужилівичі, 1882–1908 pp.), 57 арк.

Ф. 186 (Крайова земельно-податкова комісія
Міністерства землеробства та аграрних реформ, м. Львів)

14. Оп. 2, спр. 4092 (Витяги з протоколів виміру і оцінки земель в с. Мужилівичі, 1883 р.), 180 арк. (від 1 до 180).
15. Оп. 2, спр. 4092 (а) (Витяги з протоколів виміру і оцінки земель в с. Мужилівичі, 1883 р.), 168 арк. (від 181 до 349).
16. Оп. 2, спр. 4092 (б) (Витяги з протоколів виміру і оцінки земель в с. Мужилівичі, 1883 р.), 147 арк. (від 350 до 507).
17. Оп. 2, спр. 4094 (Протоколи земельних ділянок під забудову в с. Мужилівичі, 1853–1899 pp.), 336 арк.

Ф. 206 (Українське педагогічне товариство “Рідна школа”, м. Львів)

18. Оп. 1, спр. 1828 (Звіти про діяльність гуртка в с. Мужилівичі Яворівського повіту, 1927–1934 pp.), 10 арк.

Ф. 348 (Товариство “Просвіта”, м. Львів)

19. Оп. 1, спр. 3917 (Протоколи зборів, списки, звіти та інші документи про діяльність читальні в с. Мужилівичі, 1892–1939 pp.), 41 арк.

2. Державний архів Львівської області (ДАЛО)

Ф. 1 (Львівське воєводське управління)

20. Оп. 53, спр. 3969 (Про реєстрацію польського гуртка “Добровільного пожежного товариства” в Мужилівичах), 10 арк.
21. Оп. 53, спр. 3970 (Про реєстрацію гуртка “Добровільного пожежного товариства” в селі Мужилівичі), 9 арк.
22. Оп. 53, спр. 8155 (Про реєстрацію гуртка товариства “Сільський господар” в с. Мужилівичі).
23. Оп. 53, спр. 8888 (Про реєстрацію гуртка товариства “Рідна школа” ім. Тараса Шевченка в с. Мужилівичі), 54 арк.
24. Оп. 53, спр. 9211 (Про реєстрацію гуртка товариства “Союз Українок” в Мужилівичах), 1 арк.
25. Оп. 53, спр. 9858 (Про реєстрацію спортивно-гімнастичного товариства “Луг” в Мужилівичах), 5 арк.
26. Оп. 54, спр. 3899 (Гурток “Українського гігієнічного товариства”), 1 арк.
27. Оп. 54, спр. 3900 (Про реєстрацію товариства “Związek młodzieży ludowej” в Мужилівичах), 22 арк.

28. Оп. 54, спр. 3902 (Про реєстрацію гуртка “Товариства взаємодопомоги власників худоби” в Мужилівичах-Колонії), 3 арк.

Ф. 12 (Яворівський райком КП України, Львівська область)

29. Оп. 9, спр. 9 (Доповідні записки та інформації по сільському господарству Яворівського райкому КП України, 1957 р.), 58 арк.

30. Оп. 13, спр. 10 (Питання сільського господарства. Доповідні записки та інформації по сільському господарству Яворівського райкому КП України, 1959 р.), 21 арк.

Ф. Р-35 (Губернаторство дистрикта Галіція у Львові)

31. Оп. 12, спр. 324 (Списки дійсних та запланованих німецьких шкіл у дистрикті), 50 арк.

Ф. Р-165 (Матеріали про хід колективізації за 1950 р.)

32. Оп. 2, спр. 277 (Статистичні відомості про організаційно-господарський стан с. Мужилівичі), 102 арк.

Ф. Р-221 (Постанови Ради Міністрів УРСР за 1963 р.)

33. Оп. 2, спр. 4809 (Із списку пам’яток архітектури УРСР, які перебувають під охороною держави), 347 арк.

Ф. Р-548 (Відділ народної освіти виконкому Яворівської районної Ради депутатів трудящих, м. Яворів)

34. Оп. 1, спр. 2 (Звіти і інформації шкіл про стан загального обов’язкового навчання в 1944–1945 навчальному році), 284 арк.

35. Оп. 1, спр. 10 (Річні звіти шкіл 1949–1950 навчального року), 34 арк.

36. Оп. 1, спр. 12 (Річні звіти шкіл про успішність учнів за 1949–1950 навчальний рік), 36 арк.

37. Оп. 1, спр. 15 (Доповідь про підсумки роботи шкіл Яворівського району за 1950–1951 навчальний рік), 30 арк.

38. Оп. 1, спр. 33 (Річні звіти шкіл про успішність учнів за 1953–1954 навчальний рік), 37 арк.

39. Оп. 1, спр. 58 (Місячні звіти шкіл про виконання розходів по бюджету за 1955 р.), 47 арк.

Ф. Р-889. Яворівська районна Рада трудящихся і її виконавчий комітет

40. Оп. 1, спр. 2 (Протоколи засідань виконкому Яворівської районної Ради трудящихся, 28 серпня – 31 грудня 1944 р.), 137 арк.

41. Оп. 1, спр. 9 (Відомості про кількість польського населення в районі, 1945 р.), 30 арк.

42. Оп. 1, спр. 10 (Відомості про наявність церков в районі, 1945 р.), 26 арк.

43. Оп. 1, спр. 16 (Списки переселенців із Польщі, 1946 р.), 24 арк.

44. Оп. 1, спр. 29 (Особисті карточки і автобіографії депутатів місцевих рад, 1947 р.), 300 арк.

45. Оп. 1, спр. 30 (Протоколи сесій Яворівської районної Ради трудящихся, 4 січня – 8 жовтня 1948 р.), 66 арк.

- 46. Оп. 1, спр. 31 (Протоколи засідань виконкому Яворівської районної Ради трудящихся. Ч. I, 6 січня – 20 червня 1948 р.), 513 арк.
- 47. Оп. 1, спр. 51 (Протоколи окружних виборчих комісій з виборів у сільські Ради депутатів трудящихся про результати голосування, Т. I, 1950 р.), 157 арк.
- 48. Оп. 1, спр. 53 (Протоколи окружних виборчих комісій з виборів у сільські Ради депутатів трудящихся про результати голосування, Т. III, 1950 р.), 163 арк.
- 49. Оп. 1, спр. 156 (Договори про передачу церков і майна церковним громадам, лютий–квітень 1954 р.), 42 арк.

Ф. Р-1332 (Уповноважений Ради у справах релігій у Львівській області)

- 50. Оп. 3, спр. 76 (Документи про зареєстровані релігійні громади РПЦ у селах Яворівського району (угоди, списки, переліки та ін., 1946–1954 рр.), 183 арк.
- 51. Оп. 3, спр. 576 (Документи фактично діючих релігійних громад РПЦ у населених пунктах Яворівського району (угоди, описи, списки та ін.), на літери “Б–М”, 1988 р.), 135 арк.

Ф. Р-1430 (Сільськогосподарська артіль ім. Шевченка с. Мужилівичі, Яворівського району, Львівської області)

- 52. Оп. 1, спр. 48 (Книги протоколів загальних зборів колгоспників і засідань правління колгоспу, 1955 р.), 86 арк.

Ф. Р-1435 (Мужилівичська сільська Рада, Яворівського району, Львівської області)

- 53. Оп. 1, спр. 1 (Книга протоколів засідань виконавчого комітету сільської Ради депутатів трудящихся, 1950–1952 рр.), 39 арк.
- 54. Оп. 1, спр. 4 (Книга протоколів сесій сільської Ради депутатів трудящихся, 1953 р.), 41 арк.
- 55. Оп. 1, спр. 17 (Книга протоколів сесій сільської Ради депутатів трудящихся, 1954–1955 рр.), 37 арк.

Ф. Р-1617 (Обласна редакційна колегія тому “Історія сіл і міст Української РСР” по Львівській області)

- 56. Оп. 1, спр. 130 (Нариси по історії населених пунктів Яворівського району), 44 с.
- 57. Оп. 1, спр. 135 (Інститут суспільних наук академії наук УРСР), 241 арк.

3. Львівська національна наукова національна бібліотека ім. В. Стефаніка, відділ рукописів

Ф. 2 (Народний дім)

- 58. Оп. 1, спр. 77 (Євангеліє тетр), 199 арк.

4. Архівний відділ Яворівської райдержадміністрації

Ф. 21 (Прилбичівська сільська Рада народних депутатів та її виконавчий комітет, с. Прилбичі Яворівського району, Львівської області)

- 59. Оп. 1, спр. 380 (Протоколи сесій Прилбичівської сільської Ради народних депутатів Яворівського району Львівської області, 30 березня 1990 – 30 жовтня 1990 р.), 46 арк.

60. Оп. 1, спр. 383 (Протоколи засідань виконкому Прилбичівської сільської Ради народних депутатів Яворівського району Львівської області, 15 січня 1990 – 19 листопада 1990 р.), 100 арк.

Ф. 83 (Колгосп Шевченка (бувний ім. Лесі Українки), с. Бердихів, Яворівського району, Львівської області)

61. Оп. 1, спр. 50 (Протоколи засідань правління колгоспу ім. Шевченка за 1958 р.), 50 арк.

5. Архів Мужиловицької сільської ради

62. Звіт по формі 6-зем.: в 2-х частинах. Част. 1. – 24 арк.; Част. 2. – 24 арк.

63. Погосподарська книга Мужиловицької сільської ради: в 5-ти книгах. – Кн. 1. – 327 с.; Кн. 2. – 290 с.; Кн. 3. – 298 с.; Кн. 4. – 296 с.; Кн. 5. – 266 с.

6. Архів Мужиловицької Свято-Михайлівської православної парафії

64. Вкладкова книжечка Рускої шадниці, 16 с.

65. Інвентаризаційна справа Львівського міжміського бюро технічної інвентаризації, 6 арк.

66. Книга “Інвентар церковний” 1929 р., 12 арк.

67. Реєстраційне посвідчення Львівського міжміського бюро технічної інвентаризації, 1 арк.

68. Спос парохіян Мужиловицької парафії (1847–1945), 250 арк.

69. Arkusz posiadłości gruntowej. 1913 г., 4 арк.

7. Архів митр. прот. Михаїла Цебенка

70. Грамота Архієпископа Львівського і Дрогобицького Андрія від 18 листопада 1993 р. № 241, 1 арк.

71. Охоронна зона пам'ятника архітектури. Церква 1600 р. с. Мужилівчї Яворівського р-ну Львівської області. – Львів, 1970. – 2 арк.

72. Костел Благовіщення Пресвятої Діви Марії. Український регіональний науково-реставраційний інститут Укрзахідпроектреставрація. Робочі креслення. – Львів, 2002. – Т. 4, кн. 1. – 17 арк.

73. Помяник душъ усопшихъ священниковъ Мужилівчї деканата Судово-Вишенського, 26 арк.

74. Протест Свято-Михайлівської православної громади с. Мужилівчї Яворівського району Львівської області голові Яворівської районної Ради народних депутатів тов. Дудзяному Б. від 25 жовтня 1990 р., 2 арк.

75. Muzylovychi (Münchenthal) Church Restoration Projekt, 15 арк.

II. Мемуарні джерела

76. Життєвий шлях пастиря. Спогади прот. Михаїла Цебенка. – Рукопис. – 22 с.

77. Спогади-інтерв'ю Ольги Бубісь, 1938 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко. – Мужилівчї, 2014 р. – Рукопис. – 2 с.

78. Спогади-інтерв'ю Парасковії Були, 1918 р. н. / інтерв'юєр прот. Михаїл Цебенко. – Мужилівчї, 2005 р. – Рукопис. – 2 с.

79. Спогади-інтерв'ю Степанії Горін / інтерв'юер Андрій Цебенко. – Мужилівичі, 21 липня 2014 р.;
80. Спогади-інтерв'ю Михайла Лаврика / інтерв'юер Андрій Цебенко. – Мужилівичі, 2014 р.
81. Спогади-інтерв'ю Василя Лесевича, 1922 р. н. / інтерв'юер прот. Михаїл Цебенко. – Новояворівськ, 2013 р. – Аудіозапис.
82. Спогади-інтерв'ю Василя Лесевича, 1922 р. н. / інтерв'юер Андрій Цебенко. – Мужилівичі, 8 червня 2014 р. – Рукопис. – 5 с.
83. Спогади-інтерв'ю Софії Наконечної (Шевчик), 1928 р. н. / інтерв'юер Катерина Шевчик. – Мужилівичі, 2013 р. – Рукопис. – 2 с.
84. Спогади-інтерв'ю Ірини Падук, 1933 р. н. / інтерв'юер прот. Михаїл Цебенко. – Мужилівичі, 2013 р. – Рукопис. – 3 с.
85. Спогади-інтерв'ю Івана Романчишина, 1944 р. н. / інтерв'юер Ольга Демус. – Рудно, 2014 р. – Рукопис. – 1 с.
86. Спогади-інтерв'ю Юстини Русяк, 1935 р. н. / інтерв'юер прот. Михаїл Цебенко. – Мужилівичі, 2014 р. – Рукопис. – 2 с.
87. Спогади-інтерв'ю Михайла Савки / інтерв'юер Андрій Цебенко. – Чорнокунці, 2014 р. – Рукопис. – 3 с.
88. Спогади-інтерв'ю Марії Сидорко, 1929 р. н. / інтерв'юер прот. Михаїл Цебенко. – Мужилівичі, 2014 р. – Рукопис. – 4 с.

III. Опубліковані документи

89. Блажейовський Д. *Історичний шематизм Перемиської єпархії з включенням Апостольської Адміністрації Лемківщини (1828–1939)*. – Львів: Каменярь, 1995. – 1008 с.
90. *Жерела до історії України-Руси*. – Т. V. Галицькі акти з р. 1649–1651. – Ч. 1. – Львів: Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1901. – ЛП с.
91. *Жерела до історії України-Руси*. – Т. V. Галицькі акти з р. 1649–1651. – Ч. 2. – Львів: Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1901. – 354 с.
92. Кілька грамот Володислава Опольського // *Записки Наукового Товариства імени Шевченка*. – Львів, 1903. – Т. 51. – С. 1–8.
93. *Кириличні рукописні книги у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка НАН України*: Каталог. – Т. 1: XI–XVI ст. / уклад.: М. Кольбух, Т. Гуцаленко, О. Дзьобан та ін. – Львів, 2007. – 522 с., 24 кол. іл.
94. *На вічну ганьбу Польщі, твердині варварства в Європі*. – Нью-Йорк: Говерля, 1978. – 150 с.
95. Правда про Мужилівичі // Електронний архів Українського визвольного руху. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/5879>.
96. Протокол 44 у справі большевицького виборчого терору, фальшування і надуживання виборчого закону підчас виборів у Верховну Раду СРСР в дні 10.II.46 р. в селі Мужилівичі Яворівського району // Електронний архів Українського визвольного руху. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/4228>.
97. Протокол у справі вбивства довголітнього члена ОУН, станичного зі села Мужилівич пов. Яворів, сл. п. Михайла Яремія // Електронний архів Українського визвольного руху. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/2708>.

98. *Схиматізмъ всего клира руского-католического Богомъ спасаемой епархіи Перемышльської на годъ отъ рожд. Хр. 1879.* – Перемышль, 1879. – 515 с.
99. *Схиматізмъ всего клира руского-католического епархіи Перемышльської.* – Перемышль, 1883. – 317 с.
100. *Шематизмъ всего клира греко-католического Епархіи соединеныхъ Перемыскои, Самборскои и Сяноцкои.* – Перемишль, 1893. – 397 с.
101. *Шематизмъ всего клира греко-католического Епархіи соединеныхъ Перемискои, Самборскои и Сяноцкои.* – Перемишль, 1896. – 410 с.
102. *Шематизмъ греко-католицького духовенства злученихъ епархіи Перемиської, Самбірської і Сяницької.* – Перемишль, 1926. – 300 с.
103. *Шематизмъ греко-католицького духовенства злученихъ епархіи Перемиської, Самбірської і Сяницької на рік Божий 1936.* – Перемишль, 1936. – 163 с.
104. *Шематизмъ греко-католицького духовенства злученихъ епархіи Перемиської, Самбірської і Сяницької.* – Перемишль, 1938. – 168 с.
105. Шематизм училищъ народныхъ и ихъ учителей // *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis.* – Premisliae, 1851. – S. 1–30.
106. *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie.* – Lwów, 1872. – T. 10. – 543 s.
107. *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie.* – Lwów, 1872. – T. 14. – 635 s.
108. *Lustracja województw Ruskiego, Podolskiego, i Belskiego 1564–1565.* – Warszawa; Łódź, 1992. – Część I. – 288+XLVII s.
109. *Lustracja województwa Ruskiego 1661–1665.* – Wrocław; Warszawa; Kraków, 1970. – Cz. I. Ziemia Przemyska i Sanocka. – 306 s.
110. *Lustracja województwa Ruskiego 1661–1665.* – Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk, 1974. – Cz. II. Ziemia Lwowska. – 216 s.
111. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich.* – T. VI. – Warszawa, 1885. – 960 s.
112. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich.* – T. VIII. – Warszawa, 1887. – 960 s.
113. *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej. Województwo lwowskie.* – T. XIII. – Warszawa, 1924. – 64 s.
114. *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis.* – Premisliae, 1828. – 102 s.
115. *Schematismus universi cleri Dioeceseos Premisliensis.* – Premisliae, 1862. – 159 s.
116. *Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // Schematismus universi cleri dioeceseos Premisliensis.* – Premisliae, 1824. – Сторінки без нумерації.
117. *Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis.* – Premisliae, 1835. – 194 s.
118. *Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // Schematismus universi cleri dioeceseos Premisliensis.* – Premisliae, 1836. – S. 1–60.
119. *Status scholarum nationalium in diocesi premisliensi // Schematismus universi venerabilis cleri Dioeceseos graecocatholicae Premisliensis.* – Premisliae, 1837. – S. 1–60.
120. *Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych // Dziennik ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.* – Warszawa, 1924. – № 73. – Poz. 724. – S. 1094–1095.

121. Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. zawierająca niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa // *Dziennik ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. – Warszawa, 1924. – № 79. – Poz. 766. – S. 1212–1213.
122. *Źródła Dziejowe. Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*. – Warszawa, 1902. – T. XVIII. Ruś Czerwona. – Część I. – 252 s.
123. *Źródła Dziejowe. Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*. – Warszawa, 1902. – T. XVIII. Ruś Czerwona. – Część II. – 72 s.

REPRESENTATIVITY OF THE SOURCES ABOUT THE HISTORY OF THE VILLAGE OF MUZHYLOVYCHI IN YAVORIV DISTRICT

Andriy TSEBENKO

*Lviv Ivan Franko National University,
1, Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine, tel. (032) 239-43-90
e-mail: tsebenko@gmail.com*

Historical sources revealing socio-political, educational, cultural, and religious development of the village of Muzhylovychi have been analyzed. Classification of these documents (official government documents, documents of educational, socio-cultural and religious organizations, memoirs and private documents) is presented; their information potential has been demonstrated.

Keywords: archive, sources, documents, lustrations, Muzhylovychi, memoirs, list of priests.

Стаття надійшла до редколегії 24.07.2015

Прийнята до друку 03.08.2016